

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

10014 м. Житомир, вул. Небесної Сотні, 11, тел. (0412)55-01-15, Е-mail: nmkptozhytomyr@ukr.net,
ЄДРПОУ 26556261

25.01.2023 № 19

на № _____ від _____

Керівникам закладів П(ПТ)О області

Про участь здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти в обласному етапі XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка і XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика

Відповідно до наказів Департаменту освіти і науки Житомирської військової державної адміністрації від 18.11.2022 № 142 «Про проведення третього етапу XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка» та від 05.12.2022 № 154 «Про проведення третього етапу XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» проведено I та III етапи вищевказаних Конкурсів серед здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти області.

Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка має на меті вшанування творчої спадщини Тараса Григоровича Шевченка, виявлення творчо обдарованої молоді, розвитку її потенціалу, виховання у молодого покоління поваги до мови і традицій свого народу, підвищення рівня мовної освіти в Україні.

Метою Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика є забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя, сприяння утвердженню її статусу як державної, піднесення престижу української мови серед молоді.

I етап Конкурсів проведено у 17-ти професійних (професійно-технічних) закладах освіти. Завдання, які пропонувались на рівні навчального закладу, були складені відповідно до вимог, розглянуті та схвалені на засіданнях методичних комісій предметів гуманітарного циклу. Викладачами української мови та літератури здійснено належну роботу з підготовки здобувачів освіти до Конкурсів, їх проведення і визначення переможців.

В обласному етапі, який відбувся 14 грудня 2022 року в режимі онлайн на базі Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Житомирській області, брали участь переможці I етапу – по 17 конкурсантів з кожного Конкурсу незалежно від курсу навчання.

До складу журі були залучені викладачі 5-ти закладів професійної (професійно-технічної) освіти області: Блізніченко Ю.О. (викладач ДНЗ «Бердичівське вище професійне училище»), Грибан В.П. (викладач ДНЗ «Житомирське вище професійне технологічне училище»), Петрусь І.В. (викладач ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира»),

Сидорчук Л.Д. (викладач Житомирського професійного політехнічного ліцею) та Яценюк Г.В. (викладач Бердичівського професійного будівельного ліцею).

Порядок проведення Конкурсів регулювався розробленими Правилами. Завдання Конкурсів складені відповідно до чинних нормативних документів і методичних рекомендацій.

Конкурси проводилися онлайн з використанням дистанційних технологій та полягали у виконанні тестових завдань в Google Forms в режимі реального часу.

Завдання, запропоновані учасникам обласного етапу XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, передбачали визначення рівня *знань* здобувачів освіти:

- основних *біографічних* відомостей про життя і творчість *Т. Шевченка* (наприклад, місце народження; причина арешту у 1847 році; спосіб здобуття грошей для викупу з кріпацтва; пошук назви твору за уривком, ілюстрацією; вибір автора запропонованої цитати тощо);

- теорії літератури (наприклад, визначення *художнього засобу* у наведеному уривку; вибір уривку, у якому *вжито запропонований художній засіб*; встановлення відповідності між рядками з творів Т. Шевченка й художніми засобами, які в них використано; підбір відповідного визначення до запропонованого художнього засобу тощо);

- граматичних особливостей української мови (наприклад, визначення виду запропонованого речення; пошук речення, що потребує редагування; пошук орфографічної помилки у наведених рядках з поезії Шевченка тощо).

Тестові завдання налічували 22 питання: 20 – із запропонованими варіантами відповіді, з яких одна правильна, за кожен правильну відповідь учасникам нараховувався – 1-3 бали; 2 – на встановлення відповідності, за усі чотири правильні відповіді – 4 бали. Максимальна кількість балів, передбачена за тестові завдання – 49. Час виконання – 90 хв.

Значна частина конкурсанти виконала завдання на належному рівні, продемонструвавши свої знання біографії та творчості Великого Кобзаря, основних художніх засобів і мовних тонкощів. Однак низка запитань для здобувачів освіти виявилася складною, про що свідчить мала кількість правильних відповідей, а саме:

Запитання	Правильні відповіді
12. ... Щоб лани широкополі, І Дніпро, і кручі Було видно, було чути, Як реве ревучий (Т. Шевченко). Який художній засіб використано в уривку?	5/17
14. Позначте речення, що потребує редагування	5/17
15. Доберіть уривок з поезій Тараса Шевченка, у якому вжито художній засіб - градацію	7/17
21. Метафора як художній засіб - це	8/17
22. Установіть відповідність: художній засіб - приклад (повтор)	5/17

За результатами виконання конкурсних завдань обласного етапу XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О області, найбільшу кількість балів (із 49 можливих) набрали:

№ з/п	ПІБ здобувача освіти	Заклад П(ПТ)О	Кількість балів	Місце	Педагог, який підготував учасника
1.	Кондратюк Лілія Володимирівна	ДНЗ «Новоград-Волинське ВПУ»	43	I	Бузинська Людмила Юріївна
2.	Гнучева Вікторія Олександрівна	Бердичівський професійний будівельний ліцей	41	II	Яценюк Галина Василівна
3.	Гриценюк Руслана Андріївна	Баранівський професійний ліцей	40	III	Бортнік Тетяна Сергіївна
4.	Левківський Іван Віталійович	ПТУ № 4 м. Бердичева	40	III	Петрунько Віра Петрівна

Завдання обласного етапу ХХІІІ Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика передбачали визначення рівня засвоєння учасниками питань теорії мови, що є базовими для формування навичок нормативного мовлення і мовленнєвої культури, а також уміння реалізувати здобуті знання на практиці. Конкурсантам було запропоновано виконати ряд завдань, зокрема на знання звуко-буквеного аналізу, правильного наголошування слів, вживання апострофа, подвоєння приголосних, особливостей написання частки НЕ та іменників у кличному відмінку, утворення ступенів порівняння прикметників, узгодження числівників з іменниками, *правил вживання розділових знаків* тощо.

Тестові завдання були укладені відповідно до базової моделі Українського центру оцінювання якості знань та склалися з 27 питань: 24 – із запропонованими варіантами відповіді, з яких одна правильна, за кожну правильну відповідь учасникам нараховується – 1(2) бали; 3 – на встановлення відповідності, за усі чотири правильні відповіді – 4 бали. Максимальна кількість балів, передбачена за тестові завдання – 38. Час виконання – 90 хв.

Запропоновані завдання дали змогу виявити не лише рівень сформованості предметних компетентностей здобувачів освіти, а й знання мовних тонкощів.

З більшістю тестових завдань конкурсанти справилися на належному рівні. Водночас труднощі у виконанні викликали завдання на знання синтаксису, розпізнавання й редагування синтаксичних та лексичних помилок у реченні, про що свідчить значна кількість неправильних відповідей:

Отож, якщо із завданнями з орфографії, морфології, пунктуації та фразеології учасники переважно впорались, то завдання з лексикології і синтаксису виявились

Запитання	Правильні відповіді
16. Немає лексичної помилки в рядку	2/17
19. Поширеним є речення	8/17
21. Синтаксичну помилку допущено в рядку	6/17
22. Позначте рекламне оголошення з лексичною помилкою	5/17

серйозною прогалиною мовної компетентності конкурсантів.

За результатами виконання конкурсних завдань обласного етапу XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О області, найбільшу кількість балів (із 38 можливих) набрали:

№ з/п	ПІБ здобувача освіти	Заклад П(ПТ)О	Кількість балів	Місце	Педагог, який підготував учасника
1.	Мельничук Ірина Вадимівна	ДНЗ «Новоград-Волинське ВПУ»	37	I	Бузинська Людмила Юрївна
2.	Гришук Руслан Дмитрович	Бердичівський професійний будівельний ліцей	36	II	Яценюк Галина Василівна
3.	Краснобока Анастасія Вікторівна	Головинське ВПУ нерудних технологій	35	III	Гарманчук Ірина Володимирівна
4.	Бровчук Дарина Максимівна	Центр професійно-технічної освіти м. Житомира	35	III	Климчук Алла Володимирівна

Відповіді тестів з обох Конкурсів автоматично надсилалися журі після натискання кнопки «Надіслати». Дізнатися власні результати здобувачі освіти могли після натискання кнопки «Переглянути бал». Тести можна було виконати лише один раз.

Результати аналізу виконання тестових завдань учасниками конкурсів дають підстави стверджувати, що викладачами української мови та літератури проводиться ґрунтовна робота з підвищення рівня мовної, мовленнєвої та ключових компетентностей.

Проте, враховуючи вищезазначені помилки, допущені при виконанні завдань конкурсантами, рекомендуємо викладачам-словесникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти і надалі приділяти особливу увагу:

- поглибленню знань орфографічних (вживання ненаголошених Е та И, спрощення в групах приголосних), морфологічних (визначення частин мови, особливості кличного відмінка, правопис складних слів), синтаксичних (правила будови складних речень, визначення членів речення, логічні й граматичні помилки в реченні) та лексичних норм (уживання слів, не властивих літературній мові, плеоназм, тавтологія) тощо;
- усуненню прогалин у знаннях здобувачів освіти з недостатньо засвоєних *тем* на основі аналізу помилок і недоліків, допущених під час виконання конкурсних завдань;
- застосуванню норм і правил нової редакції **Українського правопису 2019 року**;
- використанню на навчальних заняттях тестових технологій для систематичного моніторингу стану мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців;
- вихованню внутрішньої потреби постійно вдосконалювати власну мовну культуру, не порушувати норм літературної мови;
- розширенню загальноосвітнього кругозору здобувачів освіти;
- поглибленню та розширенню активного словникового запасу;
- формуванню стійкого інтересу до української літератури як вагомого духовного спадку народу;
- формуванню шанобливого ставлення до мови як духовного коду нації.

Директор НМК ПТО

Валентина ВАСИЛЬЧУК

